

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Sekki, A. (2020) Työelämän muutosvauhti mykistyttää. Viispiikkinen. 27.5.2020.

3 / Uutiset

Työelämän muutosvauhti mykistyttää

TYÖ

Antti Sekki

Ulkoistaminen on trendikästä. Työnantajat siirtävät liiketoiminnan riskejä ja kausivaihteluita työntekijöiden kannettavaksi. On syntynyt jopa kokonaisia toimialoja, joissa lähes kaikki työ tehdään oman yrityksen kautta, kuten kulttuuri-, musiikki- ja taidealat. Yleisesti on alettu puhua jopa pakkoyrittäjyydestä, jossa työntekijälle tarjotaan monesti hyvinkin epäoikeudenmukaisia ”ota tai jätä” -sopimuksia.

Samaan aikaan digitalisaatio on mahdollistanut aivan uudenlaisen työn tekemisen ja työn tarjoamisen ”alustojen” kautta. Puhutaan tietoteknisistä järjestelmistä, joita ylläpitää välittäjäorganisaatio (alustayritys) ja joiden avulla alustalle rekisteröityneet työn teettäjät ja tekijät voivat löytää toisensa.

Verkon välityksellä tarjottava online-tyo voidaan tehdä missä päin maailmaa tahansa. Työtehtävien kirjo ulottuu yksinkertaisista ja lyhyistä ”klikkaustehtävistä” (mikrotehtävistä) hyvinkin vaativiin asiantuntijatehtäviin (käännöspalvelut). Iso osa myös näistä alustatyöntekijöistä toimii oman yrityksen kautta, mikä on myös keino siirtää yritystoiminnan riskit ja suhdannevaihtelut työntekijöille.

Tiettyjä alustatalouden toimijoita on julkisesti protestoitu siitä, kuinka he polkevat perinteisiä työehtosopimuksia.

Yrittäjyystaidot ratkaisevat
Kaikesta kritiikistä huolimatta entiseen ei ole enää paluuta. Työ pirstaloituu entistä pienempiin palasiin ja työsuorituksia ostetaan kohdennettuihin tarpeisiin joko osaavalta freelancerverkostolta tai alustatalouden piiriin kuuluvilta toimijoilta. Tulevaisuudessa palkansaajatyötä ja yrittäjätöitä tehdään peräkkäisinä ja päällekkäisinä jaksoina. Päätoiminen palkansaaja voi olla sivutoiminen yrittäjä - ja päinvastoin. Tänäkin päivänä jopa 69 prosenttia suomalaisista yksinyrittäjistä on ilmoitta-

Antti Sekki

■ Antti Sekki on syntynyt Kivijärvellä ja toimii tällä hetkellä yliopettajana Laurea-ammattikorkeakoulussa, jossa hänen vastuullaan on yrittäjyys.
■ Ennen tätä Antti on tehnyt väitöskirjan alkavan yrityksen menestymisestä ja toiminut pitkään konsulttina ja kouluttajana pk-yritysten parissa sekä osakkaana ja hallituksen

jäsenenä useissa eri pk-yrityksissä.
■ Antti ymmärtää hyvin yrittäjyyden monimuotoisuuden ja on Laurean roolissa erityisen kiinnostunut työelämän murroksesta ja sen yrittäjämäisestä luonteesta.
■ Antilta on juuri ilmestynyt kyseiseen aihealueeseen liittyvä kirja Kevytyrittäjyys - opas sivutoimiseen yrittäjyyteen.

nut tekevänsä palkansaajatyötä oman yritystoiminnan ohella.

Jatkossa palkkatyötä ja palkkiota vastaan tehtyä työtä on vaikea erotella päätyöksi ja sivutyöksi, sillä henkilö voi kokea ne samanarvoisiksi. Työtä tehdään eri statuksilla jopa saman päivän aikana.

Tutkijat ovat povanneet, että 2030-luvun loppuun mennessä jopa 60 prosenttia suomalaisesta työvoimasta on yrittäjiä tai freelancereita ja vain 40 prosenttia perinteisiä palkansaajia.

Kuinka pärjätä tässä työelämän murroksessa, jos perinteistä palkkatyötä riittää entistä harvemmalle?

Kansalaisten tulee ottaa entistä suurempi vastuu omasta tulevaisuudestaan ja oppia kaupallistamaan oma osaamisensa aiempaa pienemmissä palasissa, usein oman yrityksen kautta. Tästä syystä jokaisen tulisi ymmärtää yrittäjyyden perusteet ja hankkia

valmiudet oman osaamisen hinnoitteluun ja kaupallistamiseen. Alustat voivat olla yksi tulonlähde, mutta yrittäjän tulisi löytää omiakin asiakkaita. Vain tämä mahdollistaa riittävän ansainnan elämässä pärjätäkseen.

Tälläkin hetkellä lähes 25 prosenttia suomalaisista yksinyrittäjistä ansaitsee alle 1 000 euroa kuukaudessa ja 50 prosenttia alle 2 000 euroa kuukaudessa. Tulevaisuuden uhkakuvat voivat olla tätäkin synkemmät. Alustatalouden globaalissa kilpailussa yksinkertaisista klikkitekävistä maksetaan pahimmillaan vain muutama euro tunnilta. Länsimaisessa yhteiskunnassa tällä rahalla ei yksinkertaisesti elä.

Oma yritys alkuun sivutoimisesti

Oman yrityksen perustaminen ja sen pyörittäminen on sen verran haasteellinen laji, että harvan meistä kannattaa siirtyä siihen täysipäiväisesti kerrasta. Sivutoimisesti suo-

Antti Sekki on perehtynyt kevytyrittäjyyden mahdollisuuksiin.

ritetut kokeilut oman palkkatyön rinnalla ovat monelle paljon järkevämpi vaihtoehto. Tällä tavoin kykenee aidosti näkemään, kuinka liiketoiminta lähtee liikkeelle ja miltä oman yrityksen pyörittäminen aidosti tuntuu.

Usein nämä käytännöt kokeilut kannattaa aloittaa rakkaan harrastuksen tai henkilökohtaisen intohimon parista. Mikäli tunnet

intohimoa leipomiseen, eläimiin, askarteluun, käsitöihin, musiikkiin tai johonkin muuhun itselle rakkaaseen aiheeseen, siinä saattaa olla oman yritystoiminnan siemen. Oman harrastuksen kautta on saattanut kehittyä sellaisia taitoja, jotka ovat käännettävissä rahaksi. Jopa 45 prosenttia suomalaisten yksinyrittäjien liiketoimista on saanut alkunsa harras-

tuksesta. Sinäkin voit olla yksi heistä!

Vasta käytännön kokeilujen ja aidon markkinakokemuksen jälkeen kannattaa kysyä itseltä, haluatko aidosti yrittäjäksi, vai poimia mieluummin ”rusinat pullasta” sivutoimisen yrittäjän roolissa? Muista, koskaan ei ole liian myöhäistä perustaa omaa yritystä ja päättää omasta tulevaisuudesta!

Alustatalous lukuina

Boston Consulting Groupin (2019) laatiman raportin mukaan Yhdysvalloissa 4 prosenttia ja Isossa-Britanniassa 3 prosenttia tutkimukseen vastanneista hakee pääasiallisen toimeentulon alustatyön kautta. Sivutoimisesti, lähinnä lisätulojen hakemisen näkökulmasta, alustatalouden kokeiluja oli tehnyt yli 10 prosenttia kyselyyn vastaajista.

Kehittyvässä maissa alustatyöstä on tullut monelle merkittävä, jopa pääasiallinen ansioiden lähde. Boston Consulting Groupin (2019) tekemässä selvityksessä jopa 12 prosenttia tutkimukseen vastanneista kiinalaisista hankki pääasiallisen elantonsa alustojen kautta. Kiinassa alustatyötä oli kokeillut jopa 30 prosenttia tutkimukseen vastaajista.

Alustatyön kokonaismäärää arvioitaessa on huomioitava, kuinka tuoreesta ilmiöstä on kyse. Valtaosa alustoista on perustettu vasta 2010-luvulla. Alustojen käytön on arvioitu kasvaneen viime vuosina maailmanlaajuisesti noin neljänneksen vuosivauhtia, ja niille on rekisteröitynyt jo satoja miljoonia työn tekijöitä.

Antti Sekin ajatuksia löytyy myös uudesta kirjasta.